A photograph of a rustic wooden barn with a gabled roof, situated in a field of tall green plants with purple flowers. The sky is bright blue with some light clouds. The barn is the central focus, surrounded by nature.

Luonnontuotteita verkostovoimin ammattikeittäihin Etelä-Suomessa

Selvitys / Opinnäytetyö

Kaisa Tolonen

Etelä-Hämeen Martat ry

Hämeen Ammattikorkeakoulu 2016

Selvitystyön tausta, tavoite ja menetelmät

- Keruu – säilöntä –käyttö ammattikeittiössä
  - verkostoa voisi tehostaa ja voisi rakentaa uusia verkostoja
- Haastattelututkimus, 17 kirjattua tapaamista, henkilökohtaisia kokemuksia keruusta, säilönnästä ja maistelusta
- Tavoitteena kuvata em. verkosto ja sen toiminta sekä osaaminen, koulutustarjonta ja toimintaa mahdollistavat tai rajoittavat säädökset
- Keskityttiin elintarvikkeina käytettäviin tuotteisiin, marjat, villikasvit ja sienet.
- Etelä-Suomessa luonnontuotealan potentiaalia ei ole vielä saatu käyttöön

Keruu ja myyntimäärät 2014, Metsätilastollinen vuosikirja 2015

	Puolukka	Mustikka	Lakka	Muut	yht.	sienet	Kaikkiaan
Ostomäärä 1000 kg							
Koko maa	10746*	5008*	146*	67	15968	309	16277
Länsi-suomi	5605	720	1	8	6333	37	6370
Itä-Suomi	2490	1611	2	6	4109	264	4373
Oulun alue	1535	745	2	1	2283	7	2290
Lappi	1116	1933	142	52	3243		3244
Keskimääräinen ostohinta €/kg							
Koko maa	1,16	1,49	8,64	1,89	1,33	2,75	
Länsi-Suomi	1,12	1,5	10,86	4,38	1,16	2,96	
Itä-Suomi	1,21	1,51	12,02	4,06	1,34	2,72	
Oulun alue	1,22	1,46	11,02	6,96	1,31	2,8	
Lappi	1,18	1,48	8,56	1,13	1,68		
Poimintatulot 1000€							
Koko maa	12447	7460	1260	127	21294	850	22144
Länsi-Suomi	6259	1077	8	34	7377	110	7487
Itä-Suomi	3002	2436	21	26	5485	719	6204
Oulun alue	1871	1084	17	9	2981	20	3001
Lappi	1315	2863	1214	59	5451		5452
*Luomuosuus	25,00 %	52,00 %	56,00 %				

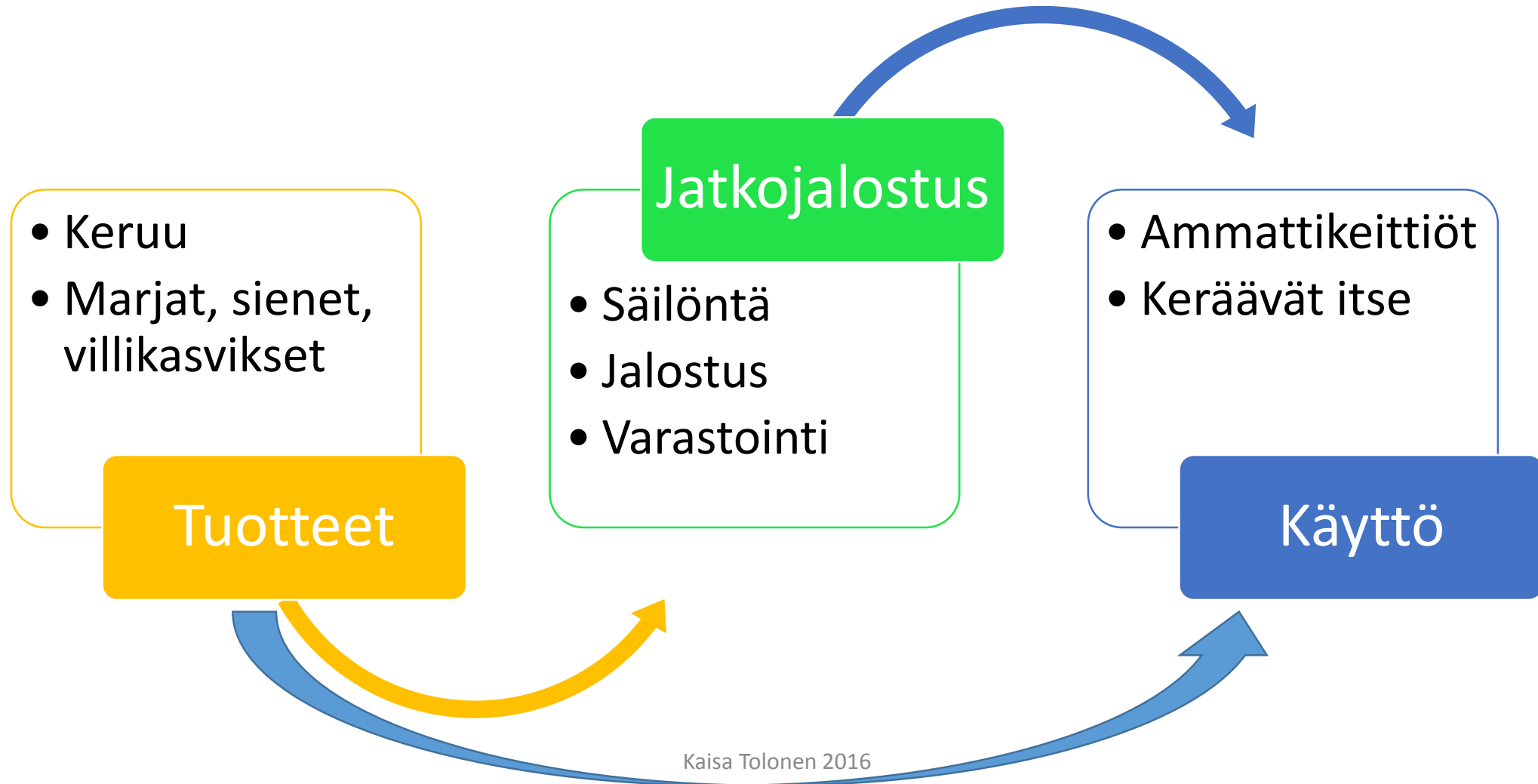
Huomioita

- Tuotteiden käyttöosaaminen, innovatiivisuus keittiöissä
  - Villikasvikset tulossa ammattikeittiöihin
  - 100 Villiruokakokkia-osaamiskampanja
- Toimitusvarmuudesta huolehdittava
  - Keruu, talteenotto varmistettava sekä keittiön, että kerääjän puolelta
    - = Riittävä määrä osaavia kerääjiä
    - = Kerääjän ja ostajan välisen suhteen luominen ja ylläpito
    - = Sopimuksellisuus toiminnassa
- Suunniteltu aikataulutus
  - Luonnon aikataulut määrittelevät ruokalistan sisällön
    - = Kerääjän osaaminen
    - = Ammattikeittiön henkilökunnan osaaminen

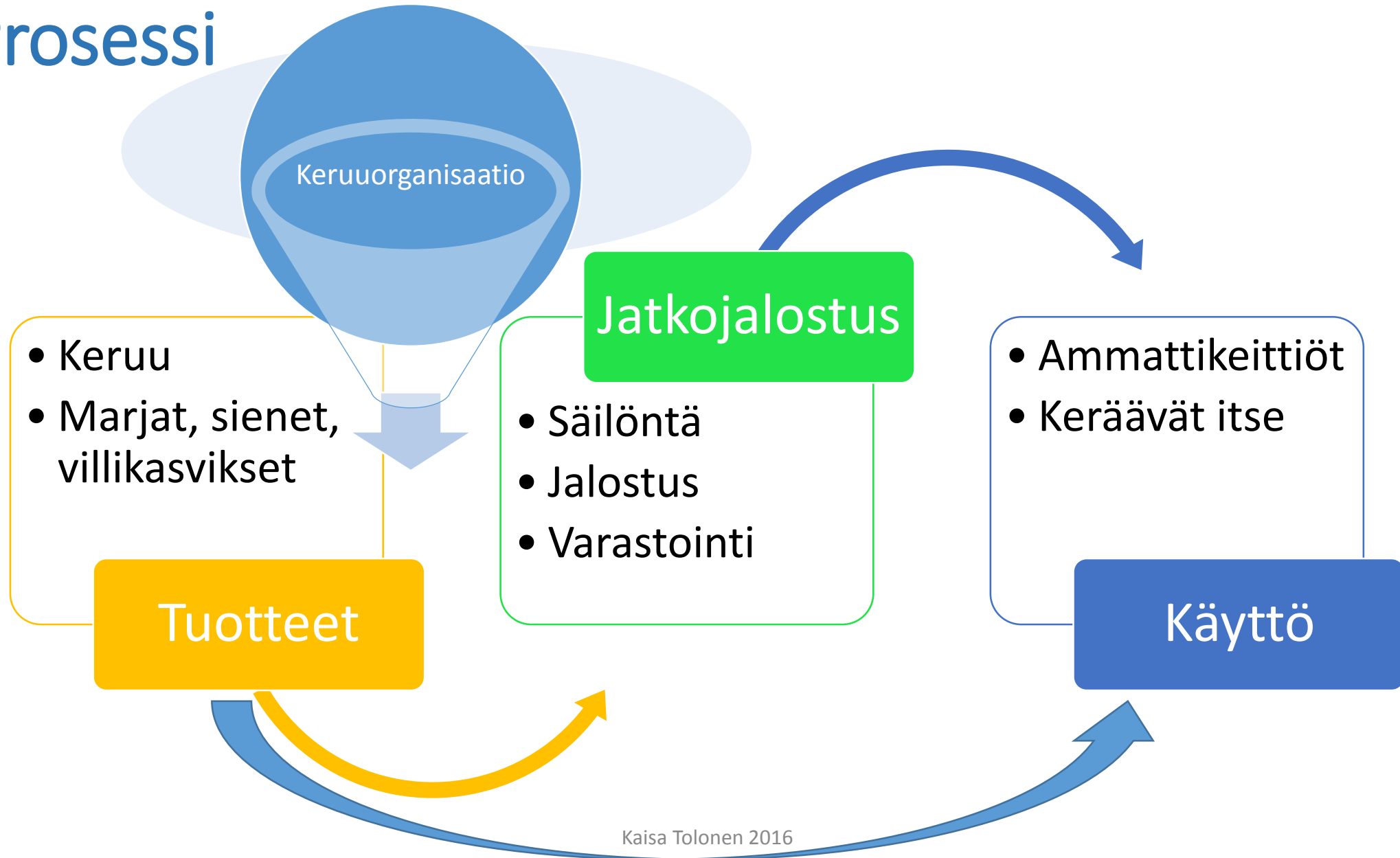
Ratkaisuja, ehdotuksia

- Tarvitaan järjestelmällinen **talteenottoverkosto** Etelä-Suomeen
- Kerääjien ja ammattikeittiöiden väliin **toimija**, joka harjoittaa vähäistä jatkojalostusta **"tukku"**
- **Villiruokakokkikoulutus, Ravintolakoulu Perho ja Haaga Helia**
- **Aikataulutus** kuntoon, tietoa ja osaamista sekä keruuseen, että käyttöpuolelle
- Keruun organisointiin voidaan käyttää **4H-mallia**

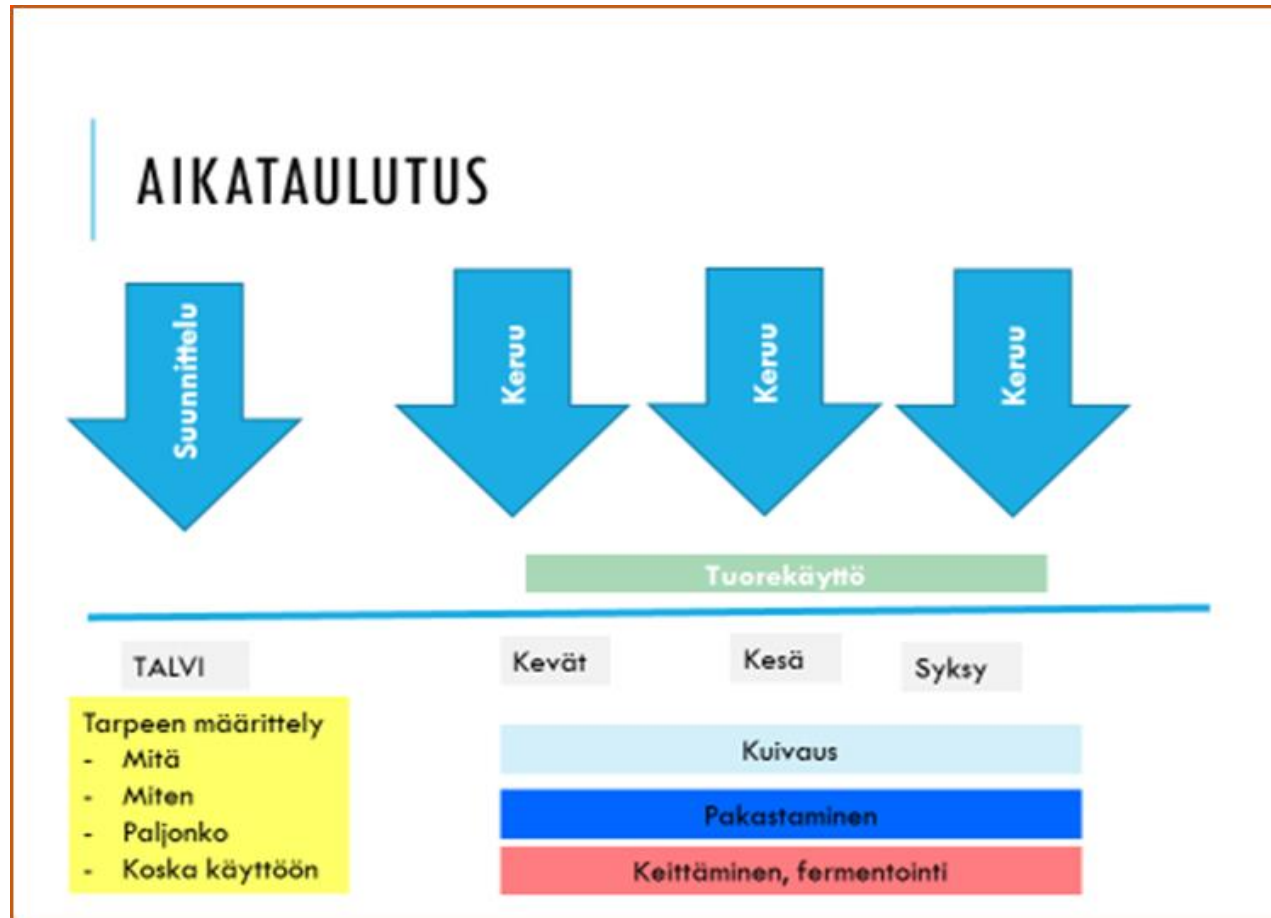
Prosessi

Prosessi

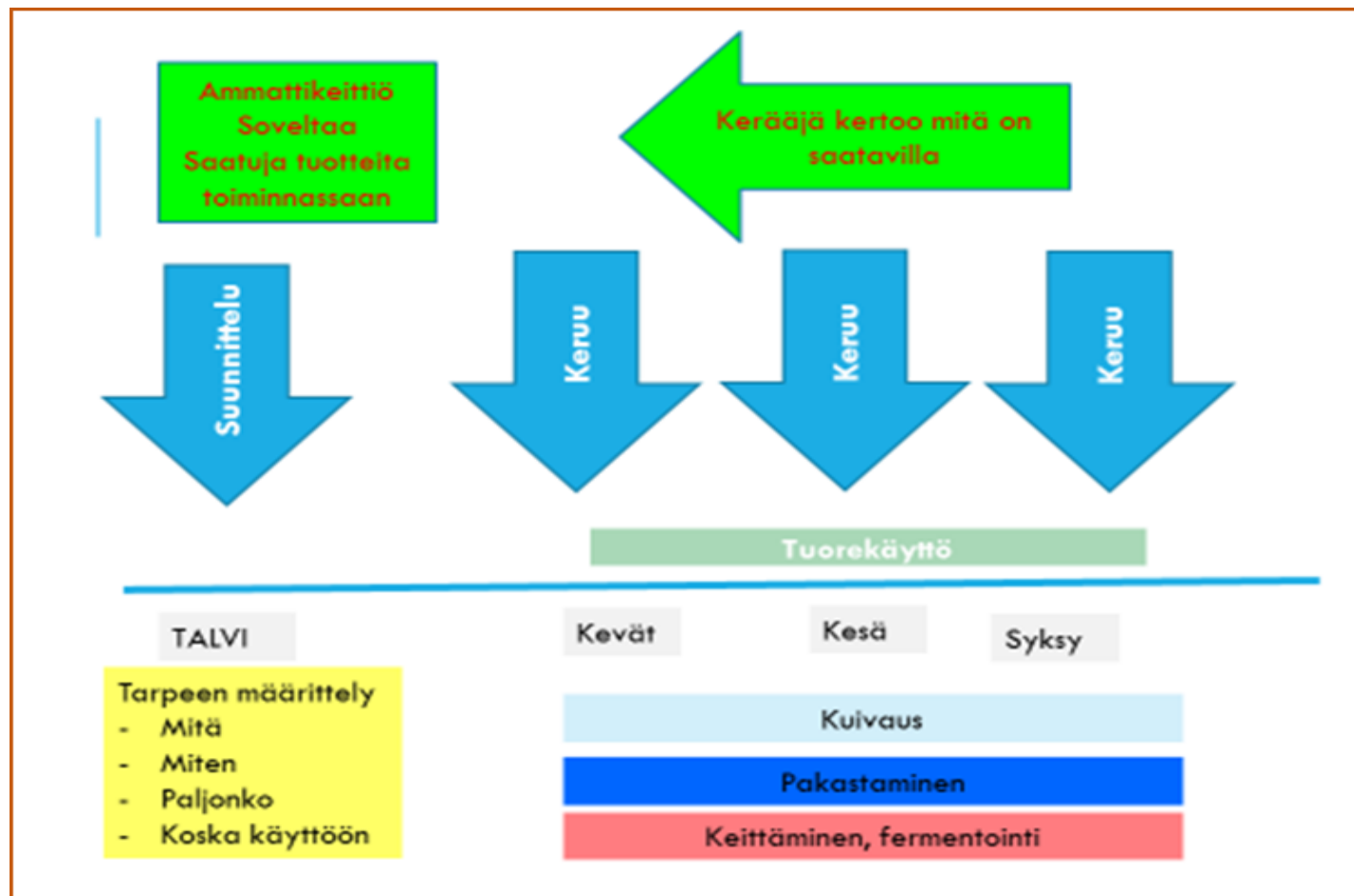

Aikataulutus ammattikeittiöstä lähtien

Aikataulutus kerääjästä lähtien

4H:n keruumalli

Järjestävä organisaatio

- Tekee sopimuksen ostavan yrityksen kanssa
- Sopii maanomistajan kanssa keruupaikasta
- Ilmoittaa mitä kerätään, missä ja milloin
- Järjestää paikalle vaa'an, keruuvälineet, opastuksen ja maksua varten käteistä
- Opastaa keruuseen
- Ostaa tuotteet
- Säilyttää tuotteet ja toimittaa ne ostajalle

Kerääjät

- Seuraavat ilmoittelua
- Ilmoittautuvat mukaan
- Saapuvat paikalle omatoimisesti
- Keräävät ohjeiden mukaisesti
- Saavat palkkion käteisenä

Ostajat

- Sitoutuvat ostamaan tuotteet
- Ostavat tuotteet
- Järjestävät tuotteiden varastoinnin

TARINA ON OSA TUOTETTA

- ”Ostan marjat rappusilta”, ravintolayrittäjä, Uusimaa
  - ”Tarinan on pysyttävä ja kehityttävä metsästä lautaselle asti” yrittäjä, Häme
  - ”Tukku tappaa tarinan”, ravintoloitsija, Uusimaa
  - Ruokakulttuuri ammattikeittiöstä asiakkaalle
- ⇒ Tarvitaan aika ja paikka = tarina
- ⇒ Tarina luo kulttuuria ja on kertomisen arvoinen, kunnes...
- ⇒ Tuote löytyy naapuriyrittäjältä

Johtopäätökset

- Toimialalla on **paljon mahdollisuuksia**, alkavalle tarvitaan opastusta
- Luonnontuoteyritykset tarvitsevat **alaa ymmärtävää neuvontaa liiketoimintalähtöisesti**
- Työttömäksi jääneet pitää saada mukaan toimintaan
- Ammattikeittiöt osaaviksi tilaajiksi luonnontuotealalle
- Parhaat ideat jakoon, alan sisältä ja alan ulkopuolelta.
- Uudet ajatukset tulevat alan ulkopuolelta, yleensä.

Kiitos!